

Dato: 24. januar 2025

Tlf.: 72 36 14 52

Mail: socialtilsynost@holb.dk

Kære private tilbud og revisorer

Årsregnskab og tilhørende revisionsprotokollat har væsentlig betydning for socialtilsynets indsigt i tilbuddets økonomi, og har derfor betydning for vores vurdering af tilbuddets økonomi.

På baggrund af ændringer i lov om socialtilsyn, og vores erfaringer med gennemgang af årsregnskab 2023 og tilhørende revisionsprotokollat, har vi udarbejdet et informationsbrev.

Formålet med nedenstående informationsbrev er at informere og skabe klarhed om krav og anbefalinger i forhold til bekendtgørelse nr. 2664 af 28/12/2021 - om revision af regnskaber for private tilbud, foreninger og private virksomheder, omfattet af lov om socialtilsyn. Dernæst håber vi på at skabe en mere ensartet struktur og systematik i årsregnskaberne, og tilhørende revisionsprotokollater, på væsentlige områder, som særligt har betydning for vores indsigt i tilbuddenes økonomi.

Vi kan konstatere, at vores tidligere fremsendte informationsbreve, angående årsregnskab og tilhørende revisionsprotokollat, generelt har øget gennemsigtigheden i både årsregnskaber og revisionsprotokollater. Vi håber og forventer, at dette informationsbrev yderligere vil øge gennemsigtigheden.

Vi vil ved gennemgang af det reviderede årsregnskab 2024 og tilhørende revisionsprotokollat samt i tilsynsrapport for tilbuddet særligt have opmærksomhed på de forhold, som er beskrevet i informationsbrevet.

Det er vores forhåbning, at tilbud og revisor sammen vil drøfte informationsbrevet i forhold til udarbejdelse af årsregnskab, samt revisors rapportering i revisionsprotokollatet til årsregnskabet.

I er naturligvis velkomne til at kontakte os, hvis informationsbrevet skulle give anledning til spørgsmål.

Med venlig hilsen
Anne Mette Markhus
Afdelingsleder Stab

Indhold

Informationsbrev til private tilbud og revisorer	2
1. Fremsendelse af årsregnskab og revisionsprotokollat	2
2. Årsregnskab	2
2.1 Påtegningen	2
2.2 Resultatopgørelse	3
3. Revisionsprotokollatet	7
3.1 Opfølgning på sidste års bemærkninger og anbefalinger	7
3.2 Revisionsskema	7
3.3 Særligt om markedssleje	8
3.4 Going concern	8
3.5 Afvigelser mellem regnskab og budget	9
3.6 Større forbedringer og vedligeholdelse	11
3.7 Fonde - Ekstraordinære dispositioner	11
3.8 Juridisk-kritisk revision	12
3.9 Forvaltningsrevision	12
3.10 Årets bemærkninger og anbefalinger	14

Informationsbrev til private tilbud og revisorer

I informationsbrevet vil bekendtgørelse nr. 2664 af 28/12/2021 - om revision af regnskaber for private tilbud, foreninger og private virksomheder, omfattet af lov om socialtilsyn, blive omtalt som revisionsbekendtgørelsen.

1. Fremsendelse af årsregnskab og revisionsprotokollat

Revisor skal fremsende det reviderede årsregnskab og revisionsprotokollat (inklusive revisionsskema) til socialtilsynet umiddelbart efter færdiggørelsen af revisionen.

Materialet skal fremsendes til hovedpostkassen i socialtilsyn Øst på følgende E-mail:

socialtilsynost@holb.dk

I 8 ud af 154 tilfælde har revisor fremsendt det reviderede årsregnskab og revisionsprotokollat (inklusive revisionsskema) til socialtilsynet senere end 2 måneder efter færdiggørelsen af revisionen. Dvs. senere end 2 måneder efter at årsregnskab og revisionsprotokollat er blevet underskrevet af samtlige bestyrelsesmedlemmer og revisor.

Hvis revisor ikke fremsender det reviderede årsregnskab og revisionsprotokollat (inklusive revisionsskema) til socialtilsynet umiddelbart efter færdiggørelsen af revisionen, vil vi bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Hvis Socialtilsyn Øst ikke senest den 1. juli har modtaget årsregnskab og tilhørende revisionsprotokollat (inklusive revisionsskema), vil vi rykke tilbud og revisor herfor.

2. Årsregnskab

2.1 Påtegningen

Nedenstående skal fremgå af påtegningen:

- Revisionen er udført i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik
- Revisionen er udført efter standarderne om offentlig revision, herunder skal det specifikt fremgå, at revisionen er foretaget på baggrund af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 2664 af 28/12 - 2021 om revision af regnskaber for private tilbud, foreninger og private virksomheder omfattet af lov om socialtilsyn
- Der er foretaget finansiell, juridisk-kritisk og *forvaltningsrevision*

Hvis det ikke fremgår af påtegningen, at revisionen er foretaget på baggrund af bestemmelserne i bekendtgørelse om revision af regnskaber for private tilbud, foreninger og private virksomheder omfattet af lov om socialtilsyn, vil vi anmode om et nyt revideret årsregnskab.

I 7 ud af 154 fremsendte regnskaber for 2023 fremgår bekendtgørelsesnummer 2664 af 28/12 – 2021 ikke af påtegningen, hvilket skaber usikkerhed omkring, hvorvidt det er den gældende bekendtgørelse, der er taget udgangspunkt i.

Hvis det ikke fremgår af påtegningen, at revisionen er foretaget på baggrund af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 2664 af 28/12 - 2021 om revision af regnskaber for private tilbud, foreninger og

private virksomheder omfattet af lov om socialtilsyn, vil vi bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud

2.2 Resultatopgørelse

Der bør i resultatopgørelsen være sammenligningstal til sidste år samt sammenligningstal til det godkendte budget. Dette så udviklingen i resultatopgørelsen fra sidste år, samt afvigelser til det godkendte budget, er gennemskueligt for socialtilsynet.

I 13 ud af 154 resultatopgørelser fremgår der ikke sammenligningstal til det godkendte budget.

Hvis ikke der i resultatopgørelsen er sammenligningstal til det godkendte budget, vil vi bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Socialtilsynet godkender alene 1 årligt budget for tilbuddet. Det godkendte budget fremgår af Tilbudsportalen. Vi har tillige vedhæftet det godkendte budget i godkendelsesmail fremsendt til tilbuddet. Dermed kan revisor få fremsendt socialtilsynets godkendelsesmail fra tilbuddet. Hvis der er uklarhed om det godkendte budget, kan det godkendte budget rekvireres hos socialtilsynet.

2.2.1 Aktiviteter uden for lov om socialtilsyn

Der skal i resultatopgørelsen og tilhørende noter være en klar adskillelse af aktiviteter, som ligger inden for det godkendte tilbud, og evt. aktiviteter, som ikke vedrører tilbuddet.

Det skal her tillige bemærkes, at nøgletallene i årsregnskab og årsrapport på Tilbudsportalen, samt revisors vurdering af afvigelser mellem regnskab og det godkendte budget, udelukkende skal foretages på baggrund af aktiviteter i det godkendte tilbud.

2.2.2 Noter

Der bør i noterne være sammenligningstal til sidste år, samt sammenligningstal til det godkendte budget. Dette så vi har indsigt i udviklingen fra sidste år, samt eventuelle afvigelser til det godkendte budget.

Der skal være noter til alle væsentlige poster i årsregnskabet. Det skal bemærkes hertil at vi accepterer at noterne fremgår af et specifikationshæfte under forudsætning af, at specifikationshæftet er revideret med høj grad af sikkerhed.

Hvis der ikke er noter til alle væsentlige poster i årsregnskabet, vil vi ud fra en konkret vurdering enten bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud eller anmode om fremsendelse af et nyt (internt) revideret årsregnskab.

Antal beboere

Der skal være en oversigt over antal, gennemsnitligt, indskrevne beboere inden for de enkelte indsatser. F.eks. SEL §107, SEL §108, SEL §103, SEL §104 etc. Oplysningen kan være gennemsnitligt indskrevne årlige beboere eller antal takstdøgn. Vi opfordrer til, at der ikke oplyses navne, som kan henføres til den enkelte beboer. ***Vi anbefaler, at oversigten udarbejdes i note til omsætning i årsregnskabet.***

I 9 ud af 154 revisionsprotokollater fremgår der ikke en oversigt over antal, gennemsnitligt, indskrevne beboere inden for de enkelte indsatser.

Hvis ikke der fremgår en oversigt over antal, gennemsnitligt, indskrevne beboere inden for de enkelte indsatser, vil vi bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Antal fuldtidsstillinger til de enkelte personalekategorier

Der skal være en oversigt over antal fuldtidsstillinger til de enkelte personalekategorier, der har samme opgørelsesmetode som i det godkendte budget. 1 fuldtidsstilling svarer til 1924 timer. **Vi anbefaler, at oversigten udarbejdes i note til personaleomkostninger i årsregnskabet.**

Nedenstående skabelon kan med fordel anvendes:

Personalekategori	Antal fuldtidsstillinger	Omkostning
Samlet ledelse		
Borgerrelateret personale (faguddannet)		
Ikke-fastansat personale (ikke-faguddannet)		
Administrativt og teknisk personale		
Særsomt oplysning	Antal fuldtidsstillinger	Samlet løn mv.
Samlet løn m.v. til øverste leder		

Formålet med, at antal fuldtidsstillinger og omkostning for de enkelte personalekategorier indgår i noten til personaleomkostninger i årsregnskabet er, at vi direkte kan afstemme de samlede personaleomkostninger i noten med omkostning og antal fuldtidsstillinger for de enkelte personalekategorier.

Det er afgørende, at antal fuldtidsstillinger til "Samlet løn m.v. til øverste leder" fremgår. Begrundelsen for dette er, at socialtilsynet er forpligtiget til at vurdere løn til ledelsen. Det vil i den forbindelse ikke være meningsfuldt at vurdere "Samlet løn m.v. til øverste leder", uden at sammenholde det med antal fuldtidsstillinger. Det skal bemærkes, at "Samlet løn m.v. til øverste leder" ikke er en omkostning. Det er væsentligt at fremhæve at oplysningen alene må vedrøre 1 person. Undtagelsen for dette er ved lederskift i øverste leder.

I 13 ud af 154 resultatopgørelser fremgår der enten ikke oplysning om antal fuldtidsstillinger til de enkelte personalekategorier og/eller særsomt oplysning om antal fuldtidsstillinger til "Samlet løn m.v. til øverste leder".

Hvis der ikke fremgår oplysning om antal fuldtidsstillinger til de enkelte personalekategorier, vil vi bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Hvis der ikke fremgår særsomt oplysning om antal fuldtidsstillinger til "Samlet løn m.v. til øverste leder", vil vi efterfølgende anmode revisor om at få det oplyst.

2.2.3 Nøgletal

Private tilbud skal indberette årsrapport på Tilbudsportalen senest den 1. juli i året efter det kalenderår, årsrapporten vedrører. Årsrapport på Tilbudsportalen skal udarbejdes på baggrund af "Guide til tilbud – Indberetning af årsrapport nøgletal på Tilbudsportalen".

Ved den afsluttende revision af regnskaber for private tilbud skal revisor påse, at de økonomiske nøgletal, oplyst af tilbuddet i tilbuddets årsrapport på Tilbudsportalen, er i overensstemmelse med tilbuddets regnskab jf. § 5, stk. 1, punkt 6 i revisionsbekendtgørelsen.

Vores klare anbefaling til dette er, at der i tilbuddets årsregnskab er 1 side med en nøgletaloversigt, som er fuldstændig identisk både i antal nøgletal og rækkefølge i nøgletal i forhold til nøgletallene i årsrapport på Tilbudsportalen.

Vi har på nogle tilbud anvendt uforholdsmæssigt mange ressourcer på tilfælde, hvor både tilbud og socialtilsynet har været uklare på, hvilke nøgletal, som tilbuddet skal indberette i årsrapporten på

Tilbudsportalen. Det er vores vurdering, at det er nødvendigt, at der er klarhed for tilbud og socialtilsynet i forhold til hvilke nøgletal, som tilbuddet skal indberette på Tilbudsportalen.

Da det er et krav i lovgivningen, at de indberettede nøgletal på Tilbudsportalen skal være identiske med tilbuddets årsregnskab, vil vi ved uklarhed herimellem bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Typiske fejl i nøgletal i årsrapport på Tilbudsportalen

Vi har konstateret at der har været uklarhed vedr. sammenhængen mellem nøgletallene på Tilbudsportalen, årsregnskab samt det godkendte budget. Derfor har vi nedenstående gennemgået sammenhængen herimellem:

Typiske fejl i nøgletalsoversigt i årsregnskab

Sidste år afviste vi 41 ud af 154 årsrapporter for 2023 for private tilbud, hvilket svarer til at 27% af årsrapporterne blev afvist. Årsagen til at de pågældende årsrapporter blev afvist på Tilbudsportalen skyldes primært fejl i nøgletalsoversigten i årsregnskabet. For at reducere fejl i årsrapport 2024, har vi nedenstående oplistet de 2 typiske fejl, vi har konstateret i årsrapport 2023:

Manglende sammenhæng mellem indtægter, omkostninger og overskud/underskud

Denne fejl omhandler at årsrapporten ikke er konsistent. Dvs. at der er en åbenlys fejl i sammenhængen mellem indtægter, omkostninger og overskud/underskud. F.eks. at omkostninger reguleret for overskud/underskud udgør 110% af omsætningen.

For at imødegå denne fejl, har vi vedhæftet to Excel-skemaer – et til fonde/selvejende institutioner og et til kapitalselskaber. Excel-skemaerne er udviklet som hjælp til at kvalitetssikre at der er sammenhæng i nøgletallene i årsrapporten samt som hjælp til beregning af de økonomiske nøgletal, der gøres op i procent af omsætning. Excel-skemaerne viser ligeledes om nøgletallet skal indtastes manuelt eller automatisk bliver beregnet. For manuelt indtastede nøgletal fremgår det om tallet skal opgøres i hele tal eller med decimaler. Ved nøgletal som manuelt skal indberettes med decimaler, fremgår det hvor mange decimaler nøgletallet skal indberettes med.

Afvigelse i opgørelsen af indtægter og omkostninger mellem årsrapport på Tilbudsportalen og budgetschemaet

Budgetschemaet viser tilbuddets forventede indtægter og omkostninger, og årsrapporten på Tilbudsportalen viser tilbuddets realiserede indtægter og omkostninger. Den typiske fejl vi har konstateret, er at der er divergens i grundlaget for beregning af indtægter og omkostninger mellem budgetschemaet og årsrapporten på Tilbudsportalen. Denne fejl kan til dels tilskrives afvigelser mellem resultatopgørelsen i årsregnskab og nøgletal i årsregnskab. Nedenstående er en gennemgang af sammenhængen mellem det godkendte budget 2024, årsrapport 2024 på Tilbudsportalen og resultatopgørelse i årsregnskab.

Indtægter

Definitionen af indtægter i årsrapport på Tilbudsportalen er identisk med definitionen af indtægter i budgetschemaet. Dvs. at det er tilbuddets samlede indtægter herunder takstindtægter (inklusive egenbetaling), særtakster, tilkøbsydelse etc.

I årsregnskabet indregnes lønrefusion som en indtægt. Dette skal korrigeres i nøgletal til årsregnskab, da lønrefusion i nøgletal til årsregnskab skal indregnes som en personaleomkostning.

Overskud/underskud

Definitionen af overskud/underskud er identisk i både budgetschemaet og årsrapport på Tilbudsportalen. Dvs.

at overskud/underskud er et residual af indtægter-omkostninger. Beløbet, der anføres, er resultatet før evt. skat.

I skal særligt være opmærksomme på at omkostningerne i årsrapport på Tilbudsportalen ikke er fuldstændige. Dette da nedenstående omkostninger som fremgår af budgetskeam, ikke fremgår af årsrapporten på Tilbudsportalen:

- Afskrivninger til andre anlæg, driftsmateriel og inventar inkl. Småanskaffelser
- Finansieringsindtægter/finansieringsudgifter

Det er væsentligt at fremhæve at overskud/underskud skal opgøres efter fradrag af ovenstående omkostninger.

Overskud/underskud opgjort i procent i forhold til omsætning

Definitionen er identisk med nøgletallet "c) Overskud/underskud opgjort i procent i forhold til omsætning" nederst i budgetskeam.

Skal ikke indtastes, da tallet beregnes automatisk.

Samlet løn m.v. til øverste leder

Oplysningen fremgår alene af årsrapport på Tilbudsportalen og kan dermed ikke henføres til budgetskeam. Feltet er alene et oplysningsfelt, og dermed ikke en omkostning.

Det er væsentligt at fremhæve at oplysningen alene må vedrøre 1 person.

Undtagelsen for dette er ved lederskift i øverste leder.

Lønomkostninger til samlet ledelse

Definitionen er identisk med lønomkostninger til samlet ledelse i budgetskeam.

I årsregnskabet vil lønomkostninger og sociale omkostninger være opført særskilt i noten. I nøgletallene i årsregnskab er det afgørende at få fordelt andelen af de sociale omkostninger ud på lønomkostninger til samlet ledelse, da der ellers vil være divergens mellem nøgletallet i årsrapport på Tilbudsportalen og budgetskeam.

Lønomkostninger til borgerrelateret personale

Definitionen er identisk med lønomkostninger til borgerrelateret personale i budgetskeam.

I årsregnskabet vil lønomkostninger og sociale omkostninger være opført særskilt i noten. I nøgletallene i årsregnskab er det afgørende at få fordelt andelen af de sociale omkostninger ud på lønomkostninger til borgerrelateret personale, da der ellers vil være divergens mellem nøgletallet i årsrapport på Tilbudsportalen og budgetskeam.

Lønomkostninger til administrativt og teknisk personale

Definitionen er identisk med lønomkostninger til administrativt og teknisk personale i budgetskeam.

I årsregnskabet vil lønomkostninger og sociale omkostninger være opført særskilt i noten. I nøgletallene i årsregnskab er det afgørende at få fordelt andelen af de sociale omkostninger ud på lønomkostninger til administrativt og teknisk personale, da der ellers vil være divergens mellem nøgletallet i årsrapport på Tilbudsportalen og budgetskeam.

Omkostninger til ikke-fastansat borgerrelateret personale

Definitionen er identisk med lønomkostninger til ikke-fastansat borgerrelateret personale i budgetskeam.

I årsregnskabet vil lønomkostninger og sociale omkostninger være opført særskilt i noten. I nøgletallene i årsregnskab er det afgørende at få fordelt andelen af de sociale omkostninger ud på lønomkostninger til

ikke-fastansat borgerrelateret personale, da der ellers vil være divergens mellem nøgletallet i årsrapport på Tilbudsportalen og budgetskemaet.

Samlede omkostninger til kompetenceudvikling

Definitionen er identisk med kompetenceudvikling i alt i budgetskemaet.

Samlede lønomkostninger opgjort i procent i forhold til omsætningen

Definitionen er identisk med nøgletallet "o) Samlede lønomkostninger opgjort i procent i forhold til omsætning" nederst i budgetskemaet.

Tallet beregnes automatisk i årsrapport 2023 på Tilbudsportalen.

Omkostninger til kompetenceudvikling opgjort i procent i forhold til omsætningen

Definitionen er identisk med nøgletallet "p) Omkostninger til kompetenceudvikling opgjort i procent i forhold til omsætning." nederst i budgetskemaet.

Tallet beregnes ikke automatisk i årsrapport 2023 på Tilbudsportalen. Det er hermed afgørende at opgørelsen er konsistent med "Samlede omkostninger til kompetenceudvikling".

Samlede administrationsomkostninger opgjort i procent i forhold til omsætningen

Definitionen er identisk med nøgletallet "q) Samlede administrationsomkostninger opgjort i procent i forhold til omsætningen." nederst i budgetskemaet.

Samlede borgerrelaterede omkostninger opgjort i procent i forhold til omsætningen

Definitionen er identisk med nøgletallet "r) Samlede borgerrelaterede omkostninger opgjort i procent i forhold til omsætningen." i budgetskemaet.

Ejendomsomkostninger opgjort i procent i forhold til omsætningen

Definitionen er identisk med nøgletallet "s) Ejendomsomkostninger opgjort i procent i forhold til omsætning." nederst i budgetskemaet.

Ejendomsomkostninger omfatter husleje, vedligehold, forsikringer, ejendomsskatter, forbrug (el, varme, vand, renov. mv.), afskrivninger på bygninger og rente- og bidragsudgifter til prioritetsgæld.

3. Revisionsprotokollatet

3.1 Opfølgning på sidste års bemærkninger og anbefalinger

Der bør efter det indledende afsnit udarbejdes et afsnit, som omhandler opfølgning på sidste års bemærkninger og anbefalinger. Afsnittet bør omhandle, hvilke bemærkninger og anbefalinger revisor havde i forhold til revisionen af forrige regnskabsår, samt hvordan ledelsen har fulgt op de pågældende bemærkninger og anbefalinger. Dette så socialtilsynet ved gennemgang af indeværende års revisionsprotokollat får indsigt i sammenhængen mellem sidste års årsregnskab og revisionsprotokollat, samt indeværende års årsregnskab og revisionsprotokollat.

3.2 Revisionsskema

Særskilt skema, jf. bilag 1 i revisionsbekendtgørelsen, skal indgå i revisionsprotokollatet jf. § 18, stk. 9 i bekendtgørelse af lov om socialtilsyn.

Det fremgår af revisionsskemaet, at revisor skal påse (ja/nej) til det enkelte punkt. Ved dette menes, om revisor har påset punktet, og ikke om tilbuddet har efterlevet punktet.

Det fremgår af revisionsskemaet, at revisor skal anføre konklusion til hvert enkelt punkt. Her bør der enten være en fyldestgørende konklusion i revisionsskemaet, herunder angivne revisionshandlinger, som fører til konklusionen. Alternativt skal der være en konklusion med specifik henvisning til punktet i revisionsprotokollatet. Det vil dermed være tilstrækkeligt at angive konklusion med henvisning til punkt 47 i revisionsprotokollatet. Det vil dermed *ikke* være tilstrækkeligt at angive konklusion med henvisning til et angivet sidetal som f.eks. 191-196.

Formålet med revisionsskemaet er at skabe klarhed og overblik i forhold til, om revisor har påset de enkelte punkter samt revisors konklusion. Hvis der er uklarhed i revisionsskemaet, kan socialtilsynet bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Det anbefales, at revisionsskemaet fremgår så tidligt som muligt i revisionsprotokollatet. Dette så vi indledningsvist får et overblik over de enkelte punkter og konklusion, samt evt. henvisning i revisionsprotokollatet.

På 2 ud af 154 fremsendte revisionsprotokollater til årsregnskab for 2023, fremgår revisionsskemaet ikke af revisionsprotokollatet.

Da det er et krav i lovgivningen, at revisionsskemaet er indeholdt i revisionsprotokollatet, vil vi ved manglende efterlevelse af dette forhold anmode revisor om fremsendelse af nyt revisionsprotokollat.

3.3 Særligt om markedisleje

Ved den afsluttende revision af regnskaber for private tilbud skal revisor påse, at udgifter til leje af fast ejendom ikke overstiger markedslejen, jf. § 5, stk. 1, punkt 7 i revisionsbekendtgørelsen.

I 10 ud af 154 revisionsprotokollater fremgår der ikke en beskrivelse af, hvilke forhold revisor har lagt til grund i vurderingen af, at huslejen ikke overstiger markedslejen. Herunder om lejeforholdet er indgået mellem nærtstående eller 3. mand.

Hvis ikke der i revisionsprotokollatet fremgår en beskrivelse af, hvilke forhold revisor har lagt til grund i vurderingen af, at huslejen ikke overstiger markedslejen. Herunder om lejeforholdet er indgået mellem nærtstående eller 3. mand, vil vi bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Det er socialtilsynets vurdering, at der ved indgåelse af lejemål mellem nærtstående, som udgangspunkt, bør lægge en valuarvurdering til grund i forhold til markedslejen.

Vi skal henlede opmærksomheden på, at Ankestyrelsen den 12. september 2023 har truffet afgørelse i en sag omhandlende afvisning af budget 2023 på baggrund af, at huslejen oversteg markedslejen. Med afgørelsen fastlægger Ankestyrelsen nedenstående:

- Husleje inklusive moms må ikke overstige valuarvurdering eksklusive moms
- Selvom lejekontrakt, herunder husleje, er indgået med 3. mand tilsidesættes denne husleje, hvis en valuarvurdering fastsætter en lavere vurdering af markedslejen

3.4 Going concern

Der skal være en beskrivelse af, hvilke forhold revisor har undersøgt og lagt til grund for vurdering af, at virksomheden er going concern.

I 24 ud af 154 revisionsprotokollater fremgår der ikke en beskrivelse af, hvilke forhold revisor har undersøgt og lagt til grund for vurdering af, at virksomheden er going concern.

Hvis ikke der i revisionsprotokollatet fremgår én beskrivelse af, hvilke forhold revisor har undersøgt og lagt til grund for vurdering af, at virksomheden er going concern, vil vi bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

3.5 Afvigelser mellem regnskab og budget

Ved den afsluttende revision af regnskaber for private tilbud skal revisor påse, at regnskabet ikke afviger væsentligt fra det af socialtilsynet godkendte budget jf. § 5, stk. 1, punkt 2 i revisionsbekendtgørelsen.

Socialtilsynet godkender alene 1 årligt budget for tilbuddet. Det godkendte budget fremgår af Tilbudsportalen. Vi har tillige vedhæftet det godkendte budget i godkendelsesmail fremsendt til tilbuddet. Dermed kan revisor få fremsendt socialtilsynets godkendelsesmail fra tilbuddet. Hvis der er uklarhed om det godkendte budget, kan det godkendte budget rekvireres hos socialtilsynet.

Revisor bør påse, om der er væsentlige afvigelser inden for nedenstående poster:

- Omsætning
- Personaleomkostninger
- Borgerrelaterede omkostninger
- Administrationsomkostninger
- Kompetenceudvikling
- Ejendomsomkostninger
- Afskrivninger
- Finansieringsindtægter- og omkostninger
- Overskud/underskud

I revisors vurdering af, om der er væsentlige afvigelser mellem regnskab og budget inden for ovenstående poster, bør følgende forhold som minimum inddrages:

Omsætning

Afvigelse i antal, gennemsnitligt, indskrevne borgere mellem regnskab og budget.

Afvigelse i takst mellem en eller flere beboere.

Om tilbuddet har fået godkendt en væsentlig ændring, som har medført ændringer i antal beboere og/eller målgruppe.

Ved væsentlige afvigelser bør årsagen hertil fremgå.

Personaleomkostninger

Det er ikke tilstrækkeligt alene at vurdere væsentlige afvigelser mellem regnskab og budget ud fra de samlede personaleomkostninger. Det er ligeledes ikke tilstrækkeligt alene at vurdere de samlede personaleomkostninger inden for de enkelte personalekategorier. **Det er socialtilsynets vurdering, at væsentlige afvigelser inden for personaleomkostninger bør baseres på, om der er væsentlige afvigelser inden for de enkelte personalekategorier - både i forhold til fuldtidsstillinger og omkostning.**

Årsagen til, at de enkelte personalekategorier er adskilt i budgetschemat skyldes, at de ikke substituerer hinanden, men i stedet komplementerer hinanden. Vi påser netop sammensætningen i antal fuldtidsstillinger og omkostning inden for de enkelte personalekategorier ved godkendelse af tilbuddets budget. Afvigelse i personaleomkostninger skal sammenholdes med afvigelse i omsætningen.

Ved højere omsætning i regnskab, sammenholdt med det godkendte budget, bør det fremgå, om der tilsvarende har været en øgning i antal fuldtidsstillinger og lønomkostninger til personale, herunder i form af antal fuldtidsstillinger og omkostning til borgerrelateret personale.

Ved lavere omsætning i regnskab, sammenholdt med det godkendte budget, bør det fremgå om det forventes at være af midlertidig eller længerevarende varighed. Herudover bør det fremgå, hvordan tilbuddet forsøger at reducere risikoen, herunder i forhold til tilbuddets bæredygtighed, samt fremadrettede mulighed for at levere den fornødne kvalitet, i forhold til prisen og tilbuddets målgruppe. Ved væsentlige afvigelser bør årsagen hertil fremgå.

Borgerrelaterede omkostninger

Afvigelser i tøj og lommepenge (kun aktuelt i børne/unge tilbud), husholdning og aktiviteter skal sammenholdes med afvigelser i omsætningen. Afvigelse i transport skal ligeledes sammenholdes med afvigelse i omsætning, selvom posten er mindre variabel i relation hertil.

Ved væsentlige afvigelser bør årsagen hertil fremgå.

Administrationsomkostninger

Ved væsentlige afvigelser bør årsagen hertil fremgå.

Kompetenceudvikling

Ved væsentlige afvigelser bør årsagen hertil fremgå.

Ejendomsomkostninger

Afvigelser i ejendomsomkostninger bør specificeres i nedenstående underliggende poster:

- Husleje
- Vedligeholdelse
- Forsikringer, ejendomsskatter, forbrug (el, varme, vand, renovering mv.)
- Afskrivninger på bygninger
- Rente- og bidragsudgifter prioritetsgæld

Ved væsentlige afvigelser bør årsagen hertil fremgå.

Øvrige afskrivninger

Posten vedrører alene afskrivninger på "Andre anlæg, driftsmateriel og inventar inkl. Småanskaffelser".

Afskrivninger på bygninger medtages under "Ejendomsomkostninger".

Ved væsentlige afvigelser bør årsagen hertil fremgå.

Finansieringsindtægter- og omkostninger

Posten vedrører alene renteindtægter og renteomkostninger. Rente- og bidragsudgifter prioritetsgæld medtages under "Ejendomsomkostninger".

Ved væsentlige afvigelser bør årsagen hertil fremgå.

Overskud/underskud

Ved vurderingen af, om et tilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, skal vi tage stilling til, at der ifølge tilbuddets årsbudget er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostningerne jf. § 11 a, stk. 2, punkt 2 i bekendtgørelse af lov om socialtilsyn.

Vi skal henlede opmærksomheden på, at Ankestyrelsen den 29. maj 2020 har truffet afgørelse i en sag

omhandlende afvisning af budget 2019 og 2020 på baggrund af, at der ikke var den fornødne sammenhæng mellem indtægter og omkostninger. Med afgørelsen fastlægger Ankestyrelsen nedenstående:

- Der var ikke den fornødne sammenhæng mellem indtægter og omkostninger ved henholdsvis en overskudsgrad på 8,8% og en underskudsgrad på -11,9%

Ved væsentlige afvigelser bør årsagen hertil fremgå.

3.6 Større forbedringer og vedligeholdelse

Private tilbud skal inden iværksættelsen af større vedligeholdelsesarbejder, og forbedringer af tilbuddets fysiske rammer, forelægge disse til socialtilsynets godkendelse jf. § 16 a i bekendtgørelse af lov om socialtilsyn.

Revisor skal rapportere om, hvorvidt tilbuddet har, eller ikke har, foretaget større vedligeholdelsesarbejder og forbedringer af tilbuddets fysiske rammer. Hvis tilbuddet har foretaget større vedligeholdelsesarbejder og forbedringer af tilbuddets fysiske rammer, bedes revisor rapportere om, hvorvidt tilbuddet inden iværksættelsen af disse har ansøgt socialtilsynet om godkendelse hertil.

I 83 ud af 154 fremsendte revisionsprotokollater til årsregnskab for 2023, har revisor ikke rapporteret om, hvorvidt tilbuddet har, eller ikke har, foretaget større vedligeholdelsesarbejder og forbedringer af tilbuddets fysiske rammer samt om tilbuddet inden iværksættelsen af disse har ansøgt socialtilsynet om godkendelse hertil.

Da det er et krav i lovgivningen, at private tilbud inden iværksættelsen af større vedligeholdelsesarbejder og forbedringer af tilbuddets fysiske rammer skal forelægge disse til socialtilsynets godkendelse, vil vi ved revisors manglende rapportering herom bemærke dette i temaet "økonomi" i tilsynsrapporten på det pågældende tilbud.

3.7 Fonde - Ekstraordinære dispositioner

Bestyrelsen for tilbud, etableret som fonde, må kun med socialtilsynets samtykke foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, som kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes, eller at fonden ikke fortsat vil kunne eksistere jf. § 15, stk. 5 i bekendtgørelse af lov om socialtilsyn.

Revisor skal rapportere om, hvorvidt fonden har, eller ikke har, foretaget ekstraordinære, økonomiske dispositioner. Hvis fonden har foretaget ekstraordinære, økonomiske dispositioner bedes revisor rapportere om, hvorvidt fonden har ansøgt Socialtilsynet om godkendelse hertil.

I 94 ud af 154 fremsendte revisionsprotokollater til årsregnskab for 2023, har revisor ikke rapporteret om, hvorvidt tilbuddet har, eller ikke har, foretaget ekstraordinære, økonomiske dispositioner samt om tilbuddet har ansøgt socialtilsynet om godkendelse hertil.

Da det er et krav i lovgivningen, at bestyrelsen for tilbud etableret som fonde kun med socialtilsynets samtykke må foretage eller medvirke til ekstraordinære dispositioner, som kan medføre risiko for, at vedtægten ikke kan overholdes, eller at fonden ikke fortsat vil kunne eksistere, vil vi ved revisors manglende rapportering herom bemærke dette i temaet "økonomi" i tilsynsrapporten på det pågældende tilbud.

Vi skal henlede opmærksomheden på, at Ankestyrelsen den 7. oktober 2022 har truffet afgørelse i en sag omhandlende udlodning af kr. 1 million i en fond. Med afgørelsen fastlægger Ankestyrelsen nedenstående praksis:

- Udlodning af kr. 1 million er en ekstraordinær disposition
- Fonden har ikke ret til samtykke fra socialtilsynet om udlodning af kr. 1 million. Altså skal socialtilsynet give afslag på ansøgning om udlodning af en ekstraordinær disposition på kr. 1 million

3.8 Juridisk-kritisk revision

Der bør være en oversigt over, hvilke plantemaer, som har været udvalgt de seneste 5 år, samt om revisor har haft bemærkninger hertil. Dette så vi har et samlet historisk overblik over alle plantemaer og evt. bemærkninger hertil.

I 18 ud af 154 fremsendte revisionsprotokollater til årsregnskab for 2023, fremgår der ikke en oversigt over, hvilke plantemaer, som har været udvalgt de seneste 5 år, samt om revisor har haft bemærkninger hertil.

Hvis ikke der fremgår en oversigt over, hvilke plantemaer, som har været udvalgt de seneste 5 år, samt om revisor har haft bemærkninger hertil, vil vi bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Nedenfor er en skabelon til plantemaer for de seneste 5 år. Skabelonen skal ses som et minimum, og må derfor godt uddybes i underliggende punkter, i forhold til de enkelte plantemaer:

Plantema	2019	2020	2021	2022	2023	Bemærkning
Gennemførelse af indkøb						
Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner						
Gennemførelse af salg						
Myndigheders gebyropkrævning						
Afgørelser om tildeling af tilskud m.v.						
Rettighedsbestemte overførsler						

Under årstallet skal der ud for de enkelte plantemaer markeres med et kryds, hvis plantemaet er valgt det pågældende år. Hvis plantemaet er valgt det pågældende år, skal der i feltet "bemærkning" anføres, hvilke bemærkninger revisor har haft til det pågældende plantema. Bemærkningsfeltet skal ikke være tomt. Hvis revisor ikke har haft nogen bemærkninger til plantemaet, bør det angives ved "Ingen bemærkninger". Hvis revisor vurderer, at nogle af plantemaerne ikke er relevante, skal der ud for de pågældende plantemaer indtastes "IR" for de pågældende år. I disse tilfælde skal feltet "Bemærkning" være tomt.

Under ovenstående skabelon til plantemaer, bør revisor, for indeværende regnskabsår, rapportere om de specifikke handlinger revisor har foretaget ved gennemgangen af de udvalgte plantemaer og resultatet heraf.

3.9 Forvaltningsrevision

Der bør være en oversigt over, hvilke plantemaer, som har været udvalgt de seneste 5 år, samt om revisor har haft bemærkninger hertil. Dette så vi har et samlet historisk overblik over alle plantemaer og evt. bemærkninger hertil.

I 18 ud af 154 fremsendte revisionsprotokollater til årsregnskab for 2023, fremgår der ikke en oversigt over, hvilke plantemaer, som har været udvalgt de seneste 5 år, samt om revisor har haft bemærkninger hertil.

Hvis ikke der fremgår en oversigt over, hvilke plantemaer, som har været udvalgt de seneste 5 år, samt om revisor har haft bemærkninger hertil, vil vi bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Nedenfor er en skabelon til plantemaer for de seneste 5 år. Skabelonen skal ses som et minimum, og må derfor godt uddybes i underliggende punkter i forhold til de enkelte plantemaer:

Plantema	2019	2020	2021	2022	2023	Bemærkning
Aktivitets- og ressourcestyring						
Mål- og resultatstyring						
Styring af offentlige indkøb						
Budgetstyring af flerårige investeringsprojekter						
Styring af offentlige tilskudsordninger						

Under årstallet skal der ud for de enkelte plantemaer markeres med et kryds, hvis plantemaet er valgt det pågældende år. Hvis plantemaet er valgt det pågældende år, skal der i feltet "bemærkning" anføres, hvilke bemærkninger revisor har haft til det pågældende plantema. Bemærkningsfeltet skal ikke være tomt. Hvis revisor ikke har haft nogen bemærkninger til plantemaet, bør det angives ved "Ingen bemærkninger". Hvis revisor vurderer, at nogle af plantemaerne ikke er relevante, skal der ud for de pågældende plantemaer indtastes "IR" for de pågældende år. I disse tilfælde skal feltet "Bemærkning" være tomt.

Under ovenstående skabelon til plantemaer, bør revisor for indeværende regnskabsår rapportere, om de specifikke handlinger revisor har foretaget ved gennemgangen af de udvalgte plantemaer og resultatet heraf.

Sparsommelighed, produktivitet og effektivitet

Det fremgår af § 11, stk. 2 i revisionsbekendtgørelsen, at revisor specifikt skal oplyse om revisors undersøgelse af, samt vurdering og konklusioner vedrørende sparsommelighed, produktivitet og effektivitet. Der skal hermed uafhængighed af valg af plantema, særskilt hvert år være et afsnit, som omhandler henholdsvis sparsommelighed, produktivitet og effektivitet. Der bør for henholdsvis sparsommelighed, produktivitet og effektivitet oplyses, om revisors **undersøgelse, vurdering** samt **konklusion**. Det er afgørende for socialtilsynets gennemsigtighed med tilbuddets økonomi, at dette fremgår af revisionsprotokollatet.

I 52 ud af 154 fremsendte revisionsprotokollater til årsregnskab for 2023, fremgår der ikke oplysning om revisors undersøgelse af, samt vurdering og konklusioner vedrørende både sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

Da det er et krav i lovgivningen, at revisors undersøgelse af, samt vurdering og konklusioner vedrørende sparsommelighed, produktivitet og effektivitet fremgår af revisionsprotokollatet, vil vi ved manglende oplysning herom, bemærke dette i temaet "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

Økonomistyring

Revisor skal vurdere om tilbuddet har foretaget "skyldige økonomiske hensyn". Denne vurdering bør fremgå af revisionsprotokollatet.

Her bør revisors vurdering af bogføring og budgetopfølgning specifikt fremgå i revisors vurdering af, om tilbuddets økonomistyring sikrer sparsommelighed, produktivitet og effektivitet i udførelsen af opgaverne.

Hvis ikke der fremgår oplysning om tilbuddets bogføring og budgetopfølgning, vil vi bemærke dette i temæt "økonomi", ved kommende tilsyn i tilsynsrapporten for det enkelte tilbud.

3.10 Årets bemærkninger og anbefalinger

Der bør, før afslutning af revisionsprotokollatet, indarbejdes et afsnit, der omhandler revisors bemærkninger og anbefalinger, som kræver særskilt opfølgning. Dette så socialtilsynet på en overskuelig måde får indsigt i de forhold, som kræver opfølgning fra ledelsen i tilbuddet.